

Bevolkingsonderzoek Borstkanker

ELZ ZORA - 2021

De cijfers in dit rapport zijn op niveau van de eerstelijnszone (ELZ). Cijfers op een ander regionaal niveau vind je op: bevolkingsonderzoek.incijfers.be.

INHOUDSTAFEL

1. Inleiding
2. Uitleg bij berekeningswijze
 - De doelgroep
 - De verschillende indicatoren van deelname
3. Resultaten
 - Totale dekkingsgraad in 2021
 - Dekkingsgraad door screening binnen het bevolkingsonderzoek in 2021
 - Deelname per leeftijdscategorie in 2021
 - Evolutie deelname
4. Hoe de cijfers in dit rapport gebruiken?
5. Meer informatie

1. INLEIDING

In 2001 is de Vlaamse overheid gestart met een Bevolkingsonderzoek Borstkanker. Daarbij worden de aanbevelingen gevolgd van de Europese Unie om vrouwen van 50 tot en met 69 jaar aan te moedigen om elke twee jaar om preventieve reden een mammografie te laten nemen.

Vrouwen kunnen één keer om de 2 jaar een screeningsmammografie laten nemen vanaf het jaar waarin ze 50 jaar worden tot en met het jaar waarin ze 69 jaar worden. De screeningsmammografie is gratis voor de vrouw omdat het onderzoek volledig wordt terugbetaald door de mutualiteiten en de organisatiekosten gedragen worden door de Vlaamse overheid. De kwaliteit wordt zeer streng gecontroleerd en minstens twee radiologen beoordelen onafhankelijk van elkaar de mammografie. Deze werkwijze zorgt er voor dat meer borstkankers vroegtijdig worden opgespoord en dat minder vrouwen onnodig verder onderzoek moeten laten uitvoeren.

Deelname is mogelijk met de uitnodigingsbrief die door het Centrum voor Kankeropsporing wordt opgestuurd of met een voorschrift van de arts waarop staat "screeningsmammografie".

2. UITLEG BIJ BEREKENINGSWIJZE

De termen participatiegraad en deelnamegraad worden niet meer gebruikt. In plaats daarvan zijn een aantal nieuwe begrippen gekomen, die hieronder worden toegelicht. De berekeningswijze daarvan is verschillend van de wijze waarop vroeger participatiegraad en deelnamegraad werden berekend.

De doelgroep

Als doelgroep voor een bepaald jaar wordt beschouwd: alle vrouwen die in Vlaanderen wonen en in dat kalenderjaar de leeftijd van 50 tot en met 69 jaar bereiken.

De verschillende indicatoren van deelname

Drie types van dekkingsgraad (elk met dezelfde noemer, namelijk de doelgroep op 1 januari van het jaar) en één responsgraad worden gebruikt als indicatoren om deelname aan de screening te beschrijven. Meer informatie over deze vier indicatoren vindt u op bevolkingsonderzoek.incijfers.be.

Voor het Bevolkingsonderzoek Borstkanker zijn de meest geschikte indicatoren de totale dekkingsgraad en de dekkingsgraad door screening binnen het bevolkingsonderzoek. Deze twee indicatoren beschrijven we hier kort:

- **De totale dekkingsgraad** is het percentage vrouwen van de doelgroep
 - dat heeft deelgenomen aan het bevolkingsonderzoek
 - dat werd gescreend buiten het bevolkingsonderzoek
 - waarbij een screeningsmammografie niet het aangewezen onderzoek is omwille van gekende medische redenen. Deze vrouwen, die een bilaterale mastectomie ondergingen of waarbij borstkanker werd vastgesteld de afgelopen 10 jaar, worden opgevolgd door hun arts en ontvangen geen uitnodigingsbrief voor het bevolkingsonderzoek.
 - **De dekkingsgraad door screening binnen het bevolkingsonderzoek** is het percentage vrouwen van de doelgroep dat deelgenomen heeft aan het bevolkingsonderzoek.
- De totale dekkingsgraad is dus te interpreteren als het percentage van de doelgroep dat zich preventief laat onderzoeken op borstkanker. Het vormt dan ook een belangrijke indicator voor de gezondheidsdoelstelling. Het streefdoel is een totale dekkingsgraad van 75 % te bereiken.**

3. RESULTATEN

Totale dekkingsgraad in 2021

In ELZ ZORA, in 2021, was de totale dekkingsgraad **61,8 %**. Dit betekent dat 38,2 % van de vrouwen in de doelgroep voor wie vroege opsporing van borstkanker aangewezen is, zich niet preventief laat onderzoeken. Die vrouwen moeten gemotiveerd worden om deel te nemen aan het bevolkingsonderzoek.

Ter vergelijking, de totale dekkingsgraad in 2021 voor het Vlaams Gewest was 63,5 %.

FIGUUR 1: Totale dekkingsgraad (%) per ELZ. Vlaams Gewest 2021, 50-69 jarige vrouwen.

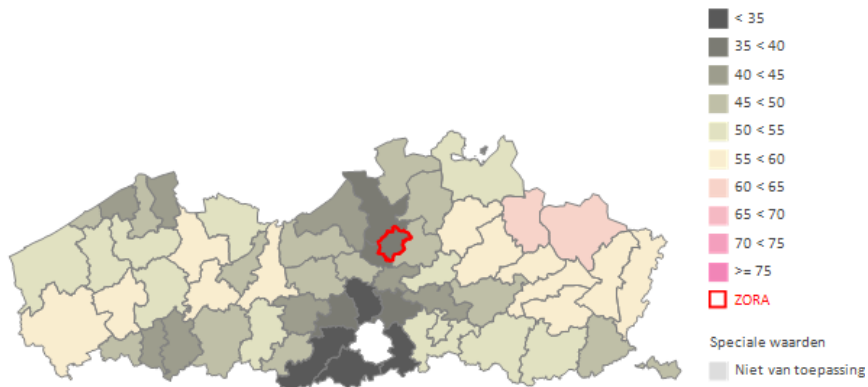
Bron: Centrum voor Kankeropsporing vzw, Stichting Kankerregister

Dekkingsgraad door screening binnen het bevolkingsonderzoek in 2021

In ELZ ZORA, in 2021, was de dekkingsgraad door screening binnen het bevolkingsonderzoek **37,3 %**.

Ter vergelijking, de dekkingsgraad door screening binnen het bevolkingsonderzoek was in 2021 voor het Vlaams Gewest 47,8 %.

FIGUUR 2: Dekkingsgraad (%) door screening binnen het bevolkingsonderzoek per ELZ. Vlaams Gewest 2021, 50-69 jarige vrouwen.

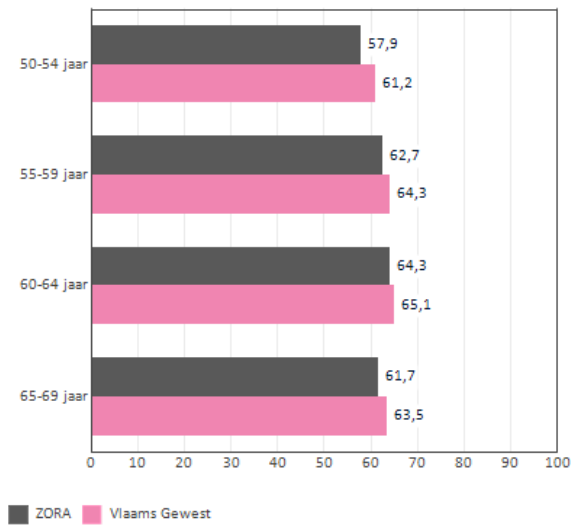

Bron: Centrum voor Kankeropsporing vzw, Stichting Kankerregister

Deelname per leeftijdscategorie in 2021

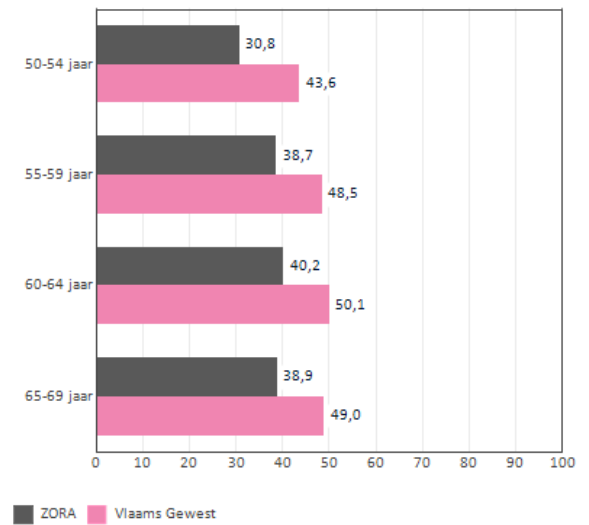
Figuren 3 en 4 geven de dekkinggraden per 5-jarenklasse voor ELZ ZORA, vergeleken met het Vlaams Gewest. Door deze opdeling per leeftijd kan men zien welke leeftijdsklassen weer bijzondere aandacht vragen in sensibilisatiecampagnes.

FIGUUR 3: Totale dekkinggraad (%) per 5-jarenklasse in 2021.

Bron: Centrum voor Kankeropsporing vzw, Stichting Kankerregister

FIGUUR 4: Dekkinggraad (%) door screening binnen het bevolkingsonderzoek per 5-jarenklasse in 2021.

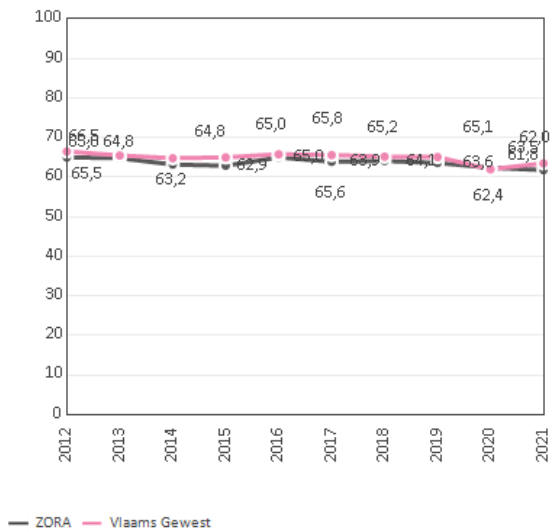

Bron: Centrum voor Kankeropsporing vzw, Stichting Kankerregister

Evolutie deelname

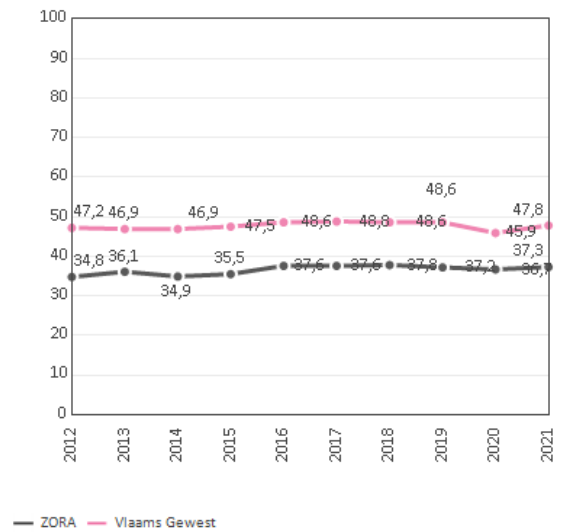
Figuren 5 en 6 geven de evolutie van de dekkinggraad voor de periode 2012-2021 voor ELZ ZORA, vergeleken met het Vlaams Gewest. Deze vergelijking laat toe om te kijken of het verschil over de jaren heen kleiner of groter wordt.

FIGUUR 5: Totale dekkinggraad (%) per jaar.

Bron: Centrum voor Kankeropsporing vzw, Stichting Kankerregister

FIGUUR 6: Dekkinggraad (%) door screening binnen het bevolkingsonderzoek per jaar.

Bron: Centrum voor Kankeropsporing vzw, Stichting Kankerregister

4. HOE DE CIJFERS IN DIT RAPPORT GEBRUIKEN?

Met de totale dekkingsgraad krijgen we zicht op het percentage vrouwen van de doelgroep dat zich preventief laat onderzoeken op borstkanker. Vrouwen die dit niet doen, moeten gemotiveerd worden om deel te nemen.

Vrouwen die zich buiten het bevolkingsonderzoek laten screenen terwijl dit niet medisch aangewezen is, moeten geïnformeerd worden over de voordelen (kwaliteitsbewaking, 2e/3e lezing, resultaatmededeling) van het bevolkingsonderzoek. Dit om hen te motiveren om deel te nemen.

Door de dekkingsgraden op te splitsen per leeftijdscategorie kan gerichter gewerkt worden naar leeftijdsgroepen.

Elk jaar in oktober zet het CvKO het Bevolkingsonderzoek Borstkanker in de kijker. Lokale besturen en hun partners, in samenspraak met het Logo en het CvKO, spelen hierin een belangrijke rol.

5. MEER INFORMATIE

Over deze cijfers:

Mail naar: incijfers@bevolkingsonderzoek.be

Over het bevolkingsonderzoek:

- Surf naar www.bevolkingsonderzoek.be
- Mail naar info@bevolkingsonderzoek.be
- Bel naar het gratis nummer 0800 60 160

Over uw Logo:

Surf naar www.vlaamse-logos.be

Over het Centrum voor Kankeropsporing:

Elk jaar krijgen 1,5 miljoen mensen in Vlaanderen een uitnodiging om zich preventief te laten onderzoeken op borstkanker, baarmoederhalskanker en dikkedarmkanker. Vroegtijdige opsporing vergroot de kans op genezing en beperkt de impact van de behandeling. Het Centrum voor Kankeropsporing organiseert de bevolkingsonderzoeken voor de Vlaamse overheid. Het verstuurt de uitnodigingen, bewaakt de kwaliteit en informeert de bevolking objectief over de voor- en nadelen van de bevolkingsonderzoeken.

Verantwoordelijke uitgever: Patrick Martens